

Varhaiskasvatuksen kehittämistyöryhmän loppuraportti

**Sivistystoimi/varhaiskasvatus Juha Forsman ja Aleks
Saukkoriipi
12.12.2014**

Sisällys

Johdanto.....	2
Työryhmän työskentely.....	2
Prosessit.....	3
Sähköisen asiainnin kehittäminen.....	3
Jatkotoimenpiteet.....	4
Liite 1. Varhaiskasvatuksen asiakkuuden syntyminen.....	6
Liite 2. Lasten hoito ja kasvatus/varhaiskasvatus.....	10
Liite 3. Varhaiskasvatuksen tukiprosessit.....	14
Liite 4. Laatukriteeristö.....	18

Johdanto

Pälkäneen kunnan talousarviossa vuodelle 2014 kunnanvaltuusto hyväksyi seuraavat koko kuntaa koskevat tavoitteet:

1. Prosessien kuvaaminen parhaiden toimintatapojen löytämiseksi ja omaksumiseksi sekä kunnan toiminnan ja palveluiden laadun määrittelyn käynnistäminen
2. Sähköisten tietojärjestelmien käytön tehostaminen ja sähköisen asioinnin kehittäminen

Tavoitteeseen nro 1 asetettiin vastuuhenkilöiksi osastopäälliköt ja koordinaattoriksi kehittämispäällikkö. Henkilöstövaihdoksista johtuen tavoitetta ei pystytty toteuttamaan. Kuitenkin varhaiskasvatuksen palveluissa nousi esiin tarve käynnistää vastaava selvitystyö ja samalla selvittää mahdollisuutta kehittää sähköistä asiointia.

Tästä syystä kunnanhallitukselle esitettiin 22.5.2014 § 127 työryhmän perustamista käsittelemään varhaiskasvatuksen osalta molempia tavoitteita. Kunnanhallitus hyväksyi työryhmän perustamisen ja sille asetetut tavoitteet.

Työryhmän tavoitteeksi asetettiin varhaiskasvatuksen prosessien kuvaaminen ja esityksen tekeminen sähköisten palveluiden käyttöönotosta vuoden 2014 loppuun mennessä siten, että asia voidaan tuoda tammikuussa 2015 sivistyslautakunnan ja kunnanhallituksen käsiteltäväksi.

Työryhmään nimettiin jäseniksi sivistystoimenjohtaja Mauri Nest, hallintokoordinaattori Aleksander Saukkoriipi, varhaiskasvatuksen päällikkö Juha Forsman, tietohallintopäällikkö Harri Pinola, palvelusihteerit Sirkku Söderman, päivähoiton aluejohtajat Tiina Vepsä ja Mika Pietilä. Tiina Vepsän aluejohtajana korvasi myöhemmin Kaija-Leena Lindstedt. Lisäksi työryhmän työskentelyyn osallistuivat hallinnon sihteerit Johanna Säämänen ja erityislastentarhanopettaja Leila Kajan.

Työryhmän työskentely

Työryhmä kokoontui neljä kertaa vuoden 2014 aikana. Lisäksi varhaiskasvatuksen johtoa kokoontui asian parissa joitakin kertoja.

Työskentely tapahtui pääasiassa työryhmän kokousten ulkopuolella ja varhaiskasvatuksen päällikkö piti prosessin käynnissä työryhmien kokoontumisten välillä. Työryhmässä valmistellut asiat käytiin läpi ja sovittiin yhteisesti jatkotoimenpiteistä.

Työskentely toteutettiin aikataulullisesti niin, että ensi vaiheessa kuvattiin prosessit päivähoidosta. Toisessa vaiheessa kuvattiin tukiprosessit ja määritettiin laatukriteerit toiminnalle. Laatukriteerit tuodaan tiedoksi luottamuselimille tämän raportin myötä. Myöhemmässä vaiheessa toteutetaan asiakastytyväisyyskysely toiminnan laadun selvittämiseksi. Työryhmä keskittyi työssään vain päivähoiton prosesseihin ja varhaiskasvatuksen muut prosessit (mm. esiopetus, perhepäivähoito) kuvataan myöhemmässä vaiheessa.

Sähköisen asioinnin kehittämisessä hyödynnettiin mahdollisuutta käyttää veloituksetta kunnan käyttöön toimitettuja laitteita. Pilotin pohjalta luottamuselimille esitetään, miltä osin palveluja kannattaa sähköistää. Jos palvelujen sähköistäminen hyväksytään, voidaan määritettyjen reunaehtojen pohjalta sähköiset palvelut kilpailuttaa.

Työryhmän työskentely päättyy vuoden 2014 lopussa ja sähköisen asioinnin kilpailutus ja tarkempi selvittäminen siirtyvät sivistystoimen tehtäväksi. Asiakastytyväisyyskyselyn toteuttaminen puolestaan tapahtuu varhaiskasvatuksen ja kehittämisspalveluiden yhteistyönä.

Prosessit

Työryhmän lopputuloksena syntyi prosessikuvaus koko päivähoidon palveluketjusta. Palveluketju alkaa huoltajien päivähoitopaikkahakemuksesta ja päättyy lapsen siirtyessä perusopetuksen piiriin. Prosesseissa on eritelty eri vastuutahot ja näiden toimet prosessin kussakin vaiheessa. Näin prosessista muodostuu kokonaisuus, jota voi seurata alusta loppuun tai todeta toimintaketjun prosessin yksittäisessä vaiheessa.

Varhaiskasvatus jaetaan kahteen ydinprosessiin: asiakkuuden syntyminen sekä lasten hoito ja kasvatus/varhaiskasvatus. Prosesseihin osallistuvat pääasiassa samat vastuutahot, joista perhe on hyvin keskeisessä roolissa. Prosessien taustalla on Pälkäneen kunnan varhaiskasvatussuunnitelma, lainsäädäntö ja muut ohjeet, joissa määritellään toiminnan lähtökohdat. Varhaiskasvatussuunnitelmassa määritellään mm. sisältöalueet, joita käsitellään kasvatustyössä hyvin kokonaisvaltaisesti leikkipainotteisella toimintatavalla. Toiminnan sisällöt ovat kielellinen, matemaattinen, musiikki ja liikunta, luonnontieteellinen, perinteet ja nykyaika, eettinen, esteettinen ja uskonnolliskatsomuksellinen. Yhtenä suurena kokonaisuutena varhaiskasvatussuunnitelmassa on kasvatuskumppanuus, jonka toteuttaminen varhaiskasvatustyössä on ensiarvoisen tärkeää. Pälkäneen varhaiskasvatussuunnitelma perustuu valtakunnalliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan sekä päivähoitolakiin ja asetuksiin sekä muihin ohjeisiin mm. sosiaalitoimen asiakkaan oikeuksiin.

Prosessien kuvaaminen auttaa sekä päivähoidon ammattilaisia että asiakkaita ymmärtämään paremmin varhaiskasvatustoimintaa. Prosessien kuvaus myös selkiyttää vastuita ja helpottaa toiminnan kehittämistä. Kun vastuut ovat selkeitä, on myös selkeää kenen täytyy ongelmakohtiin puuttua.

Prosessikuvauksen lisäksi toiminnasta avattiin myös laatukriteerit. Laatukriteerit kattavat koko toiminnan asiakkuuden syntymisestä varsinaiseen toimintaan. Myös laatukriteerien taustalla ovat Pälkäneen kunnan varhaiskasvatussuunnitelman ja valtakunnalliset linjaukset.

Prosessien ja laatukriteerien kuvaamisen jälkeen myös niiden mittaaminen helpottuu. Varhaiskasvatuksen asiakkaille ollaan toteuttamassa tammikuussa 2015 asiakastyytyväisyyskysely. Kyselyn perusteella voidaan arvioida, ovatko valitut laatukriteerit myös asiakkaiden näkökulmasta oikeita ja miten päivähoito on onnistunut näiden kriteerien toteuttamisessa.

Sähköisen asiointin kehittäminen

Sähköinen asiointi lisääntyy jatkuvasti kaikilla aloilla. Pälkäneen kunta on toistaiseksi kehittänyt vähän uusia sähköisiä palveluita. Uusimpana toimintona on avattu tonttipörssi, mutta monet sähköisesti toimivat ratkaisut tehdään kunnassa edelleen paperisena.

Sähköinen asiointi koskee erityisesti asiakaspalvelua ja sen siirtämistä internetiin. Kuitenkin toimintoja muutettaessa on aina tarkasteltava koko toimintoketjua, ei vain yhtä sen osaa. Tästä syystä, jos varhaiskasvatuksen kanssa asiointi muuttuu sähköiseksi, on samalla tarpeen muuttaa myös muita osia sähköiseen muotoon. Varhaiskasvatuksen osalta esimerkiksi laskutus on tällainen toiminto.

Kuntaa lähestyi kesällä 2014 päivähoidon sähköisiä palveluja tarjoava yritys. Se halusi tarjota kunnan kokeiltavaksi kehittämänsä ohjelmiston varhaiskasvatukseen. Kokeilu sopi sähköisen asiointin kehittämistyöhön, joten sivistystoimi päätti ryhtyä kokeiluun. Kokeilu ei sido kuntaa vielä hankkimaan juuri kyseistä ohjelmistoa myöhemmässä vaiheessa. Kokeilukausi on maksuton.

Päivähoidon sähköisen asioinnin pilotissa/hankekokeilussa ovat mukana Myttälän ryhmäperhepäiväkoti, yksi perhepäivähoitaja sekä HermAnnin päiväkodin vuoro- ja esiopetusryhmä. Pilotin tarkoituksena on, että henkilökunta ja perheet tutustuvat uudenlaiseen tietojen hallinnan sähköiseen järjestelmään ja sen toimivuuteen organisaatiossamme. Järjestelmä mahdollistaisi varhaiskasvatukseen eri toimintojen sähköisen hallinnoimisen: sähköinen päivähoitohakemus, lasten automaattiset läsnäolokirjaukset, hoitovuorovaraukset, tiedon siirto perheille ja heiltä meille sekä muu tiedottaminen, käyttö/täyttöaste raportointi, työvuorosuunnittelu, laskutuksen syntyminen ym. Pilotin mukana ei voida vielä kokeilla kaikkia osa-alueita. On tärkeää, että huomaamme järjestelmän käytettävyyden ja sen mukanaan tuoman hyödyn mm. päivähoito-maksujen ajantasaisuudessa ja raportointien helppoutena. Laskutus toteutetaan pilotin aikana edelleen perinteiseen tapaan, vaikka ohjelmisto sinällään mahdollistaisi sähköisen laskunmuodostuksen.

Pilotti on tässä vaiheessa osittain onnistunut ja osittain epäonnistunut. Onnistumisena voimme pitää sitä, että henkilökunta on oppinut käyttämään ohjelmiston perusominaisuuksia. Myös perheiden aktiivisuus on ollut odotettua parempaa. Tosin haluaisimme erityisesti vuoro- ja esiopetusryhmän perheitä enemmän mukaan tähän kokeiluun. Järjestelmän käyttö niin perheille kuin henkilökunnalle on osoittautunut helppokäyttöiseksi. Pilotti päättyy vuoden 2014 lopulla ja tämän jälkeen arvioidaan tarkemmin siinä havaittuja hyötyjä, haittoja jne. Vuoden 2015 alussa luottamushenkilöille esitellään näitä kokemuksia ja esitetään myös jatkotoimenpiteitä. Jos sähköisen asioinnin katsotaan olevan kunnalle hyödyllinen kehitysaskel, voidaan palvelun tuottamisesta käynnistää kilpailutus. Tavoitteena, että mahdollinen uusi sähköinen järjestelmä olisi käytössä ensi toimintakauden alusta lähtien. Kilpailutuksen kohteeksi voidaan valita ne toiminnot, jotka pilotin kokemusten myötä koetaan tarpeellisiksi. Näitä ohjelmistoja tarjoavia yrityksiä on markkinoilla useita.

Työryhmä suosittelee, että sähköiseen asiointiin siirrytään seuraavien toimintojen osalta: sähköinen päivähoitohakemus, lasten automaattiset läsnäolokirjaukset, hoitovuorovaraukset, tiedon siirto perheille ja heiltä meille sekä muu tiedottaminen, käyttö/täyttöaste raportointi, työvuorosuunnittelu, laskutukseen tarvittavien tietojen syntyminen automatisoiminen.

Jatkotoimenpiteet

Työryhmän työskentelyn päätyttyä loppuvuodesta jatkuu työskentely varhaiskasvatuksen kehittämisessä eri kokoonpanoilla. Prosessikuvaukset laatukriteerien kanssa muusta varhaiskasvatuksesta tuotetaan vuoden 2015 aikana. Prosessien jalkauttaminen organisaatioon tapahtuu niin ikään vuoden 2015 aikana. Samoin tehtävän asiakastytyväisyyskyselyn tuloksiin perehdytään ja niiden osoittamiin ongelmakohtiin puututaan.

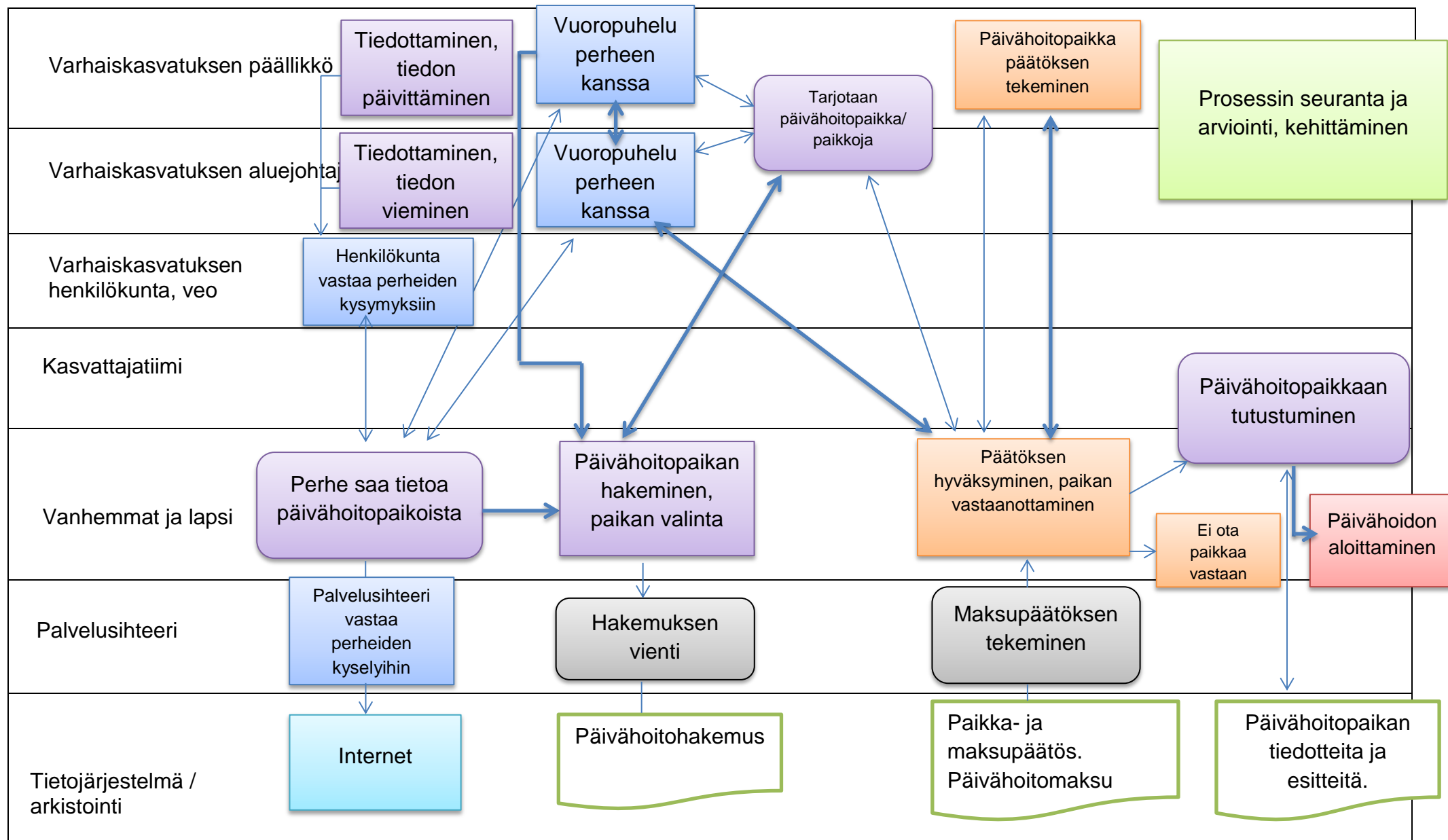
Jos esitys sähköisen asioinnin kehittämisestä hyväksytään, aletaan valmistella kilpailutusta uudesta järjestelmästä. Uusi järjestelmä olisi tarkoitus olla käytössä jo syksyn 2015 varhaiskasvatukseen ilmoitauduttaessa.

Kokonaisuutena vuosi 2015 on varhaiskasvatuksen kehittämisen kannalta tärkeä. Tällöin saataneen uusi varhaiskasvatustuki, uuden esiopetuksen opetussuunnitelman laadintaprosessi aloitetaan, avointa

varhaiskasvatustoimintaa kehitetään, hoitosopimuspäivien tarjontaa mahdollisesti lisätään ja sähköisiä toimintoja kehitetään. Toiminnan laatuun ja taloudellisuuteen panostetaan ja siinä onnistumiseen kiinnitetään aiempaa systemaattisemmin huomiota.

Muun sivistystoimen ja muiden toimialojen prosessien kuvaamisen aloittamiseen työryhmä antaa hyvin eväitä. Työryhmätyöskentely oli toimiva tapa kuvata ja pohtia toiminnan kehittämistä. Sähköisen asiointiin edistämiseen pilotit ovat samoin hyvä tapa kokeilla uusia järjestelmiä ja pohtia organisaation ja asiakkaiden todellisia tarpeita. Sähköistä asiointia voidaan lisätä kohde kerrallaan pienin erin, mutta myös laajempi, koko kunnan kattava selvitys voisi olla paikallaan.

Liite 1. Varhaiskasvatuksen asiakkuuden syntyminen

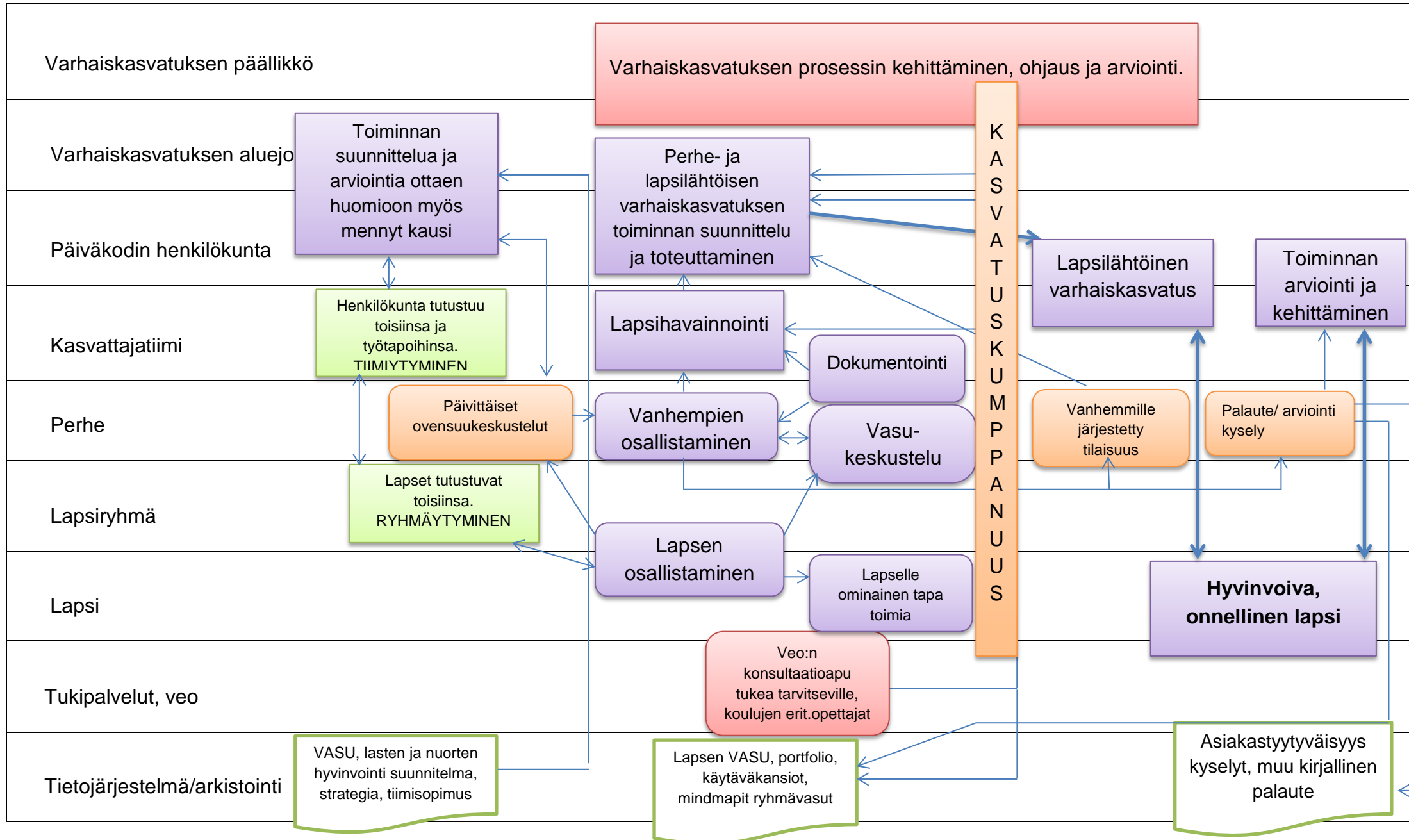

Vaihe	Vastuu	Tehtävän kuvaus/kriittiset tärkeät laatutekijät	Menetelmät, ohjeet, mallit	Syntyvä tieto	Kehitettävää
Mistä perhe saa päivähoitoa koskevaa tietoa?	Varhaiskasvatuksen päällikkö Varhaiskasvatuksen aluejohtajat. Päivähoidon henkilöstö. Palvelusihteeri	Jotta perhe tietäisi mahdollisimman hyvin päivähoiton eri tarjonnasta on tärkeää, että tietoa on helposti saatavilla . Varhaiskasvatuksen päällikkö vastaa päivähoiton nettisivujen päivittämisestä ja myös muun tiedon päivittämisestä. Aluejohtajat tahoillansa jakavat tietoaan. Myös henkilökunnan tulee tietää kunnan päivähoiton tarjonnasta. Palvelusihteerillämme tulee olla myös laaja-alainen tieto päivähoiton tarjonnasta. Lisäksi tietoa saa satunnaisesti paikallislehdestämme sekä muilta päivähoiton yhteistyökumppaneilta kuten neuvola, sosiaalitoimi.	Esitteet, julkaisut Nettisivut Suullinen tieto Muiden tahojen välittämä tieto. Päivähoitohakemus	Asiakkaiden tietoisuus Pälkäneen kunnan varhaiskasvatuksen tarjonnasta.	Tiedon helppo tavoitettavuus kaikille perheille. Sähköisten toimintojen kehittäminen.
Tarjotaan ja esitellään päivähoitopaikkoja	Varhaiskasvatuksen päällikkö Varhaiskasvatuksen aluejohtajat	Paikan valinnasta käydään vuoropuhelua aluejohtajien ja varhaiskasvatuksen päällikön kanssa. Tällöin perheelle esitetään kaikki valittavissa olevat vaihtoehdot . Huoltajilla on halutessaan mahdollisuus käydä tutustumassa eri vaihtoehtoihin ennen kuin tekevät lopullisen valinnan hakemastaan paikasta. Jokaisella työntekijällä on velvollisuus esitellä yksikkönsä.	Keskustelu Esittelyt/tutustuminen	Asiakasperhe tietää kaikki mahdolliset hakuvaihtoehdot	Osataan markkinoida perheelle erilaisia vaihtoehtoja

Päivähoitopaikan hakeminen	Varhaiskasvatuksen päällikkö Varhaiskasvatuksen aluejohtaja Palvelusihteri	Päivähoitopaikkaa tulee hakea viimeistään neljä kuukautta ennen kuin lapsi tarvitsee hoitopaikan. Mikäli paikan tarve johtuu nopeasta työllistymisestä, opinnoista tai muusta ennakoimattomasta syystä, paikkaa on haettava viimeistään kaksi viikkoa ennen kuin lapsi tarvitsee hoitopaikan. Päivähoitohakemus tehdään paperi - versiona ja lähetetään varhaiskasvatuksen päällikölle. Hän toimittaa hakemuksen edelleen palvelusihterille, joka vie hakemuksen tietojärjestelmään Pro-Consonaan.	Päivähoito hakemus viedään tietojärjestelmäämme	Perheelle on syntynyt tieto päivähoitopaikka tilanteesta, mikä osaltaan on vaikuttamassa hakuvaihtoehtojen valintaan	Sähköinen päivähoitohakemus. Perhe saa toivomansa päivähoitopaikan.
Paikan valinta	Perhe	Perhe valitsee päivähoitopaikat , joita hakee.	Päivähoitohakemus	Perhe saa tiedon päivähoitohakemuksen saapumisesta kahden viikon sisällä	Pystymme tarjoamaan perheelle mieluisimman vaihtoehdon
Päivähoitopaikka päätöksen tekeminen	Varhaiskasvatuksen päällikkö Varhaiskasvatuksen aluejohtaja	Varhaiskasvatuksen päällikkö tekee lapselle sijoituksen ja päivähoitopäätöksen, joka lähetetään perheelle. Lapsen sijoittamisesta hän on tässä vaiheessa keskustellut aluejohtajien kanssa.	Päivähoitopaikkapäätös Lapsen tiedot viedään Pro-Consonaan.	Perhe vastaanottaa saamansa paikan tai ei ota kyseistä paikkaa.	Sijoitus ja päätösten tekemisen kohdentaminen, kuka tekee?
Päätöksen hyväksyminen	Perhe	Perhe ilmoittaa viikon kuluessa päätöksen saamisesta, ottaako paikan vastaan. Mikäli perhe ei ota paikkaa vastaan neljän kuukauden pituinen kunnan järjestelyaika paikan saamiseksi astuu uudelleen voimaan.	Sähköposti Puhelinkeskustelu Tekstiviesti	Perheellä ei ole akuuttia tarvetta päivähoitoon. Perhe tietää paikasta kieltäytymisen seuraukset.	Pystymme tarjoamaan hoitopaikan, jolla ei ole syytä kieltäytymiseen

Maksupäätös	Palvelusihteeri	Palvelusihteeri lähettää perheelle kirjeen, jossa pyydetään tulo/palkkatietoja. Nämä saatuaan hän tekee lapselle maksupäätöksen. Päätös lähetetään vanhemmille.	Palkkatiedoista syntyvä maksupäätös. Lapsen päivähoitomaksu.	Lapsen päivähoitomaksu	Laskituksen ajantasaistaminen
Päivähoitopaikkaan tutustuminen	Perhe Kasvattajatiimi	Päivähoitopaikkaan tutustuminen on oleellisen tärkeää päivähoiton aloittamisen kannalta. Henkilökunnan tulee huolellisesti valmistautua ottamaan perhe vastaa. Ensi kontakti on erityisen tärkeää ajatellen syntyvää KASVATUKUMPPANUUTTA . Myös vanhemmille korostetaan tutustumisen tärkeyttä ja heitä pyydetään varaamaan tilaisuuteen reilusti aikaa. Perhe saa käynnillään tutustua tulevaan lapsiryhmään, toimintakäytänteisiin, päiväkotiympäristöön henkilökuntaan. Kasvattajatiimi puolestaan perehtyy perheen ja lapsen toiveisiin, tarpeisiin ja tapoihin. Tutustumiskäynnillään vanhemmat saavat esitteitä:päiväkodista/ryhmiksestä, asiakasmaksuista. Tutustumiskäynnillä varataan aikaa myös hoitosopimuksen tekemiseen. Siinä sovitaan tarkemmin käytänteistä ja lupa-asioista. Myös vanhempien yhteystiedot ja varahakijat kirjataan sopimukseen.	Tutustumiskäynti lapsen päivähoitoryhmään.	Vanhemmat tutustuvat lapsensa tuleviin kasvattajiin. He saavat tietoa toiminnasta ja käytänteistä. Vanhemmat ymmärtävät hyvän yhteistyön merkityksen. Henkilökunta pysyy ottamaan huomioon perheen erityispiirteet toimiessaan lapsen kanssa	Suunnitelmat perheen tutustumiskäynnille. Vanhempien ja henkilökunnan sitoutuminen yhteiseen toimintaan lapsen parhaaksi. kasvatuskumppanuus

Liite 2. Lasten hoito ja kasvatus/varhaiskasvatus

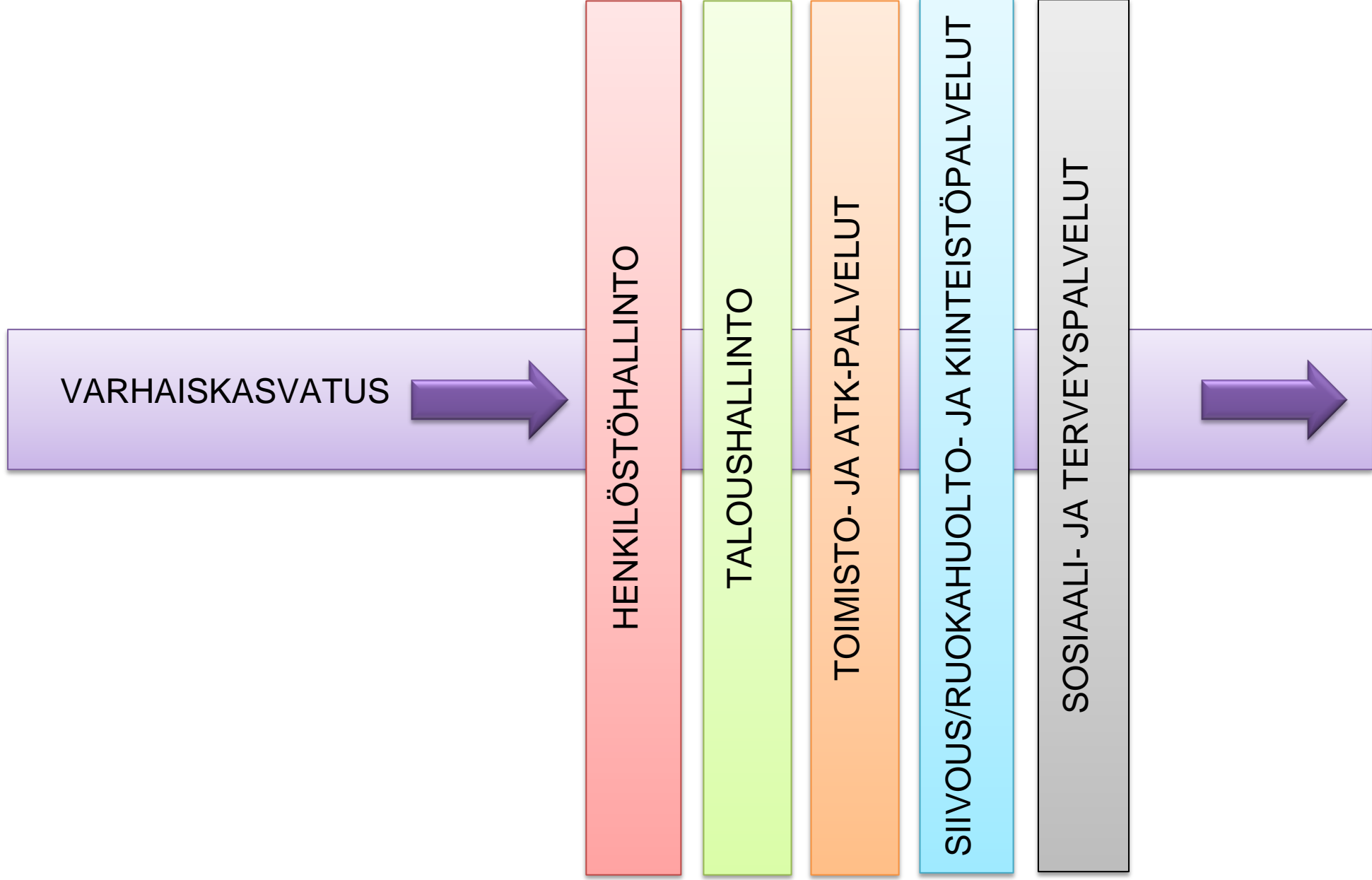

Vaihe	Vastuu	Tehtävän kuvaus/kriittiset tärkeät laatutekijät	Menetelmät, ohjeet, mallit	Syntyvä tieto	Kehitettävää
Henkilökunta tutustuu toisiinsa ja työtapoihinsa	Henkilökunta, aluejohtaja	Henkilökunta keskustelelee yhdessä tulevasta toimintakaudesta. Jokainen kertoo omat vahvuutensa, heikkoutensa ja toimintatapansa. Osaamisen kartoitusta. TIIMIYTYMINEN	Yhteinen näkemys tulevasta toimintavuodesta Tiimisopimus	Työtekijöiden tiedot taidot ja osaaminen kaikkien tietoon. Työn jakamisen perusteet selville.	Tiimin joustava yhteistoiminta.
Lapset tutustuvat toisiinsa	Kasvattajatiimi	Lapset saavat leikkiä ja touhuta paljon keskenään. Aikuinen tarkkailee heidän toimiaan ja tekee tarvittavia johtopäätöksiä. Aikuinen myös lasten mukana eri toiminnoissa. RYHMÄYTYMINEN	Pienryhmätyöskentely, leikki.	Lapset löytävät kavereita ja oppivat ryhmädynamiikkaa. Lapset tutustuvat oppimisympäristöönsä ja kasvattajiinsa.	Rohkaista lapsia yhteisleikkiin ja tutustumaan uusiin kavereihin.
Toiminnan suunnittelu ja arviointi	Henkilökunta, aluejohtaja	Henkilökunta suunnittelee tulevaa toimintakautta. Samalla arvioidaan myös mennyttä kautta peilaten aikaisempia käytänteitä nykyiseen ryhmään. Suunnittelu toteutetaan käyttäen varhaiskasvatussuunnitelmaa ja päivähoiton strategiaa.	Suunnittelu/kehittämispäivä Varhaiskasvatussuunnitelmat, strategia	Saamme aikaan toimintarungon, jonka mukaan etenemme.	Kaikki aktiivisesti ja yhteisvastuullisesti mukana suunnittelu-prosessissa.
Lasten osallistaminen	Henkilökunta	Lapset saavat leikkiä paljon. Henkilökunta on aktiivista ja HAVANNOI lasten toimintaa. Havainnot myös DOKUMENTOIDAAN . Lapset saavat tehdä valintoja ja heidän mielipiteitään kuunnellaan. Lasten OSALLISUUS tärkeää. Myös heidän mielenkiinnon kohteensa huomioidaan toimintaa suunniteltaessa.	Leikki, havainnointi, dokumentointi.	LAPSILÄHTÖINEN TOIMINTA Havaintojen kirjaaminen	Lapsilähtöisen toimintatavan sisäistäminen

<p>Vanhempien osallistaminen</p>	<p>Henkilökunta, aluejohtajat, varhaiskasvatuksen päällikkö</p>	<p>VANHEMMILLE tulee antaa MAHDOLLISUUS VAIKUTTAA toimintojen sisältöön ja heidän oman lapsensa kasvatuskäytänteisiin, tavoitteisiin. Vähintään kerran toimintakaudessa järjestetään vanhemmille vasukeskustelu, jossa yhdessä henkilökunnan kanssa käydään läpi heidän lastaan koskevia asioita. Tärkeätä on myös päivittäin vaihtaa kuulumisia. Vanhempien tilaisuuksia tulee myös järjestää.</p>	<p>Päivittäiset keskustelut, ovensuokeskustelut. Vasu-keskustelu Vanhempain tilaisuudet Mind Mapit, ryhmävasut</p>	<p>Vanhemmat ja kasvattajat ovat tietoisimpia lapseen kohdistuvista toiveista ja tavoitteista -lapsen vasu KASVATUS-KUMPPANUUS</p>	<p>Löytää oikeita keinoja/tapoja, joilla saadaan vanhemmat mukaan toiminnan kehittämiseen.</p>
<p>Lapselle ominainen tapa toimia</p>	<p>Kasvattajatiimi</p>	<p>Henkilökunta ottaa huomioon toimintaa suunnitellessaan ja toteuttaessaan lapsen luontaisen tavan toimia: LEIKKI, LIKKUMINEN, TUTKIMINEN, TAITEELLINEN KOKEMINEN. Toiminta suunnitellaan ja toteutetaan niin, että varmistamme varhaiskasvatussuunnitelman sisältöalueiden toteutumisen</p>	<p>Ohjattua ja omaehtois- ta leikkiä. Pienryhmätyöskentely helpottaa lasten kuulemistä ja osallistamista. Lasta kuunnellaan.</p>	<p>Suunnitelmallinen, lapsilähtöinen varhaiskasvatus, jossa sekä henkilökunta ja myös vanhemmat ovat tietoisia leikin merkityksestä. Toiminta on lapsilähtöistä mutta aikuisjohtoista.</p>	<p>Toiminnan suunnitteleminen ja järjestäminen niin, että lapsi voi toimia leikkien liikkuen, tutkien.</p>
<p>Tukipalvelut, veo</p>	<p>varhaiskasvatuksen erityisopettaja, kasvattajatiimi</p>	<p>Varhaiskasvatuksen erityisopettaja konsultoi päivähoidon henkilökuntaa tuen asioissa ja erilaisten työmenetelmien käyttöönotossa lapsiryhmässä.</p>	<p>Struktuuri, lapsikohtaisia toimintatapoja. Asiakirjojen hallinta, pienryhmät, mallittaminen</p>	<p>Tukea tarvitsevat lapsen saavan oman henkilökohtaisen suunnitelmansa. Henkilökunta syventää tietojaan ja oppii uusia toimintatapoja</p>	<p>Avustajatarpeet. Henkilöstön osaaminen. Veon aikaresurssi.</p>

<p>Perhe- ja lapsilähtöisen toiminnan suunnittelu ja toteutus.</p>	<p>Kaikki tahot osallistuvat tähän prosessiin. Tärkeimpänä lapsen oman ryhmän henkilökunta.</p>	<p>Kaikki edellä mainittu johtaa hyvään PERHE- JA LAPSILÄHTÖISEN TOIMINNAN SUUNNITTELUUN JA TOTEUTTAMISEEN.</p>	<p>Lapsen ja perheen kuuleminen.</p> <p>Tilaisuudet vanhemmille, keskustelut. Lapsi saa toimia pääsääntöisesti leikkimällä.</p>	<p>Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma</p>	<p>Kaikkien osapuolten tietoisuus toimintatapojen vaikuttavuudesta sisältöalueiden toteuttamisessa.</p>
<p>Toiminnan arviointi ja kehittäminen</p>	<p>Varhaiskasvatuksen päällikkö, aluejohtajat ja henkilökunta</p>	<p>Toimintaa tulee arvioida jatkuvasti. Perheille suunnattuja asiakastytyväisyysskyselyjä järjestetään parin vuoden välein. Yksikkökohtaista palautetta pyydetään joka toimintakausi.</p>	<p>Kyselyt, keskustelut, erilaiset tilaisuudet</p>	<p>Toiminnan kehittäminen palautteen pohjalta.</p>	<p>Palautteen hyödyntäminen toiminnan suunnittelussa</p>
<p>Tavoite</p>		<p>Hyvinvoiva, onnellinen lapsi</p>			<p>Varhaiskasvatussuunnitelman päivitys</p>

Liite 3. Varhaiskasvatuksen tukiprosessit

Tukiprosessien sanallinen kuvaaminen

1. Henkilöstöhallinto

Henkilöstövoimavarojen hallinnointia

Henkilöstöhallinto on organisaation henkilöstövoimavarojen hallinnointia. Henkilöstö on keskeisessä asemassa organisaation arkipäiväisen toiminnan sekä tavoitteiden saavuttamisen kannalta, koska ne voidaan saavuttaa vain henkilöstön työllä.

Henkilöstöhallinnon tehtäväkenttään ja vastuualueeseen kuuluu laaja joukko erilaisia asioita ja toimintoja, jotka vaihtelevat pienistä rutiininomaisista tehtävistä laaja-alaista asiantuntemusta vaativiin kokonaisuuksiin. Seuraavassa esitellään henkilöstöhallinnon keskeisimpiä tehtäväalueita.

Henkilöstösuunnittelu ja -hankinta

Henkilöstösuunnittelu tähtää siihen, että organisaatiossa työskentelee oikea määrä oikeita henkilöitä oikeissa tehtävissä oikeaan aikaan.

Päivähoitolaki ja asetus määrittelee päivähoitoryhmien henkilöstömitoituksen. Henkilöstöä rekrytoidaan sekä vapailta työmarkkinoilta että valitaan organisaation sisältä uusiin tehtäviin. Rekrytointilähteitä ja -kanavia ovat esimerkiksi lehti-ilmoitukset, internetsivut, työvoimatoimistot. Tavoitteena on aina löytää kuhunkin avoinna olevaan paikkaan sopivin henkilö. Koulutustaso, työkokemus ja henkilökohtaiset ominaisuudet ovat keskeisiä valintakriteerejä.

Valintamenetelmien avulla selvitetään, miten hyvin ehdokkaat täyttävät vaatimukset. Keinoja ovat esimerkiksi arviointi hakemuksen ja ansioluettelon perusteella, haastattelut ja psykologiset soveltuvuustestit. Valintapäätöksen jälkeen työnantaja ja työntekijä tekevät työsopimuksen, jolla he solmivat työsuhteen. Tämän jälkeen henkilö perehdytetään organisaatioon.

Kamreeri koordinoi koko kunnan henkilöstöasioita.

Työsuhdeasiat

Työsuhde alkaa joko suullisella tai kirjallisella sopimuksella. Tämän jälkeen työntekijä perehdytetään tehtäväänsä. Perehdyttämiskäytännöt ovat yksiköissä sovittu etukäteen.

Työsuhdeasioita ovat mm. palkanmaksu, työaikakysymykset, työehtosopimukset, vuosilomat, sairausajan palkat, eläkeasiat, yhteistoiminta. Varhaiskasvatuksen työehtosopimuksena KVTES.

Työn organisointi ja arviointi

Työn organisoinnilla pyritään vastaamaan muuttuviin tilanteisiin ja kehittämään toimintaa. Tällöin pohditaan henkilöstön määrää, organisaation rakennetta, työnjakoa sekä tehtävä- ja vastuuajakoja

Henkilöstön kehittäminen

Kehittäminen voi kohdistua koko työyhteisöön, tiimiin, yksilöön tai johtoon. Koulutusta järjestetään johdon taholta vuosittain. Henkilökunta jakaa omaa osaamistaan tarvittaessa. Henkilöstön kehittäminen on jatkuvaa ja suunnitelmallista. Oleellista koulutuksen järjestämisessä on sen oikea-aikaisuus ja tarpeellisuus.

Työympäristö, työhyvinvointi, työsuojelu

Työilmapiiriä ja työhyvinvointia voidaan parantaa monenlaisten toimenpiteiden avulla. Työn sisältöjen rikastuttamisen lisäksi henkilökuntaa voidaan palkita taloudellisesti, ansiomerkein jne. sekä motivoida muilla keinoilla kuten harrastus- ja virkistystoiminnalla.

Työntekijöiden terveyttä, turvallisuutta ja hyvinvointia työpaikoilla turvataan myös lainsäädännön avulla. Pyrkimyksenä on ennalta ehkäistä työtapaturmia ja ammattitauteja sekä vähentää fyysistä ja henkistä kuormitusta. Työnantajan tehtävä on myös järjestää työntekijöille ennalta ehkäisevä

terveydenhuolto, jonka lisäksi voidaan järjestää myös muita sairaanhoito- ja terveystalv palveluja. Kunnalla on käytössä RiskiArvi-ohjelma, jota päivitetään vuosittain.

2. Taloushallinto

Taloushallinnon tehtäviä ovat mm. budjetointi, budjetin seuranta, menojen ja tulojen kohdentaminen, laskutus, raportointi, täydentävä rahoitus, tilinpäätösvalmistelut.

Varhaiskasvatuksen päällikkö vastaa budjetin laadinnasta ja sen toteutumisesta.

Varhaiskasvatuksen aluejohtajat varhaiskasvatuspäällikön ohella seuraavat tulojen ja menojen toteutumista. Aluejohtajat asiataarkistavat laskut ja päällikkö hyväksyy.

3. Toimisto- ja atk-palvelut

Palkkasihteerit huolehtivat varhaiskasvatuksen henkilökunnan palkkojen maksusta , ym.

palkkahallintoon liittyvistä tehtävistä. Varhaiskasvatuksen tarvitsemat tietotekniset ylläpito-, tuki- ja suunnittelupalvelut sekä kaikkien toimipisteiden lähiverkko- ja tietoliikennepalvelut hoitaa tietohallinto. Se organisoii tietotekniikan suunnittelu-, hankinta- ja ylläpitopalvelut sekä koordinoi tietohallinnon seudullista yhteistyötä.

4. Siivous/ruokahuolto- ja kiinteistöpalvelut

Siivoushuolto

Viihtyisään työ- ja oppimisympäristöön kuuluu siisteys. Sillä luodaan pohja terveelliselle ja hyvin voivalle ympäristölle niin lapsille ja heidän perheillensä kuin henkilökunnallekin.

Ympäristön siisteys on kaikkien yhteinen asia. Laitoshuoltajat huolehtivat päivähoitoyksiköiden siisteydestä sovittujen mitoitusten mukaan.

Ruokahuolto

Ruokailu on osa lapsen perushoitoa, kasvatusta ja opetusta. Se edistää lapsen fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia sekä ylläpitää vireyttä hoitopäivän aikana.

Päiväkotiruokailun tavoitteena on turvata lapselle riittävät ja tasapainoiset ateriat sekä ohjata lasta terveelliseen, monipuoliseen ja vaihtelevaan ruokavalioon.

Alle kouluikäisen ruokavalio koostuu suomalaisesta perusruoasta. Lasta opetetaan vähitellen uusiin makuihin ja ruoan rakenteessa otetaan huomioon lapsen yksilölliset tarpeet.

Jokainen päivähoitoyksikkö tilaa suoritelomakkeella tarvittavan määrän aterioita sovittuun määräaikaan mennessä yksikköön ruokahuollolta.

Kiinteistöpalvelut

Tekninen osasto vastaa yhteistyössä yksiköiden henkilökunnan kanssa toimitilojen kunnon, toimivuuden, turvallisuuden ja viihtyisyyden ylläpitämisestä.

Vikailmoitukset/työpyynnöt tehdään builder.com ohjelmaan, jonka kautta toimeksiantojen tilaa voi seurata. Lisäksi ovat käytössä tekstiviestit ja sähköpostit sekä puhelinyhteydet.

5. Sosiaali- ja terveystyöpalvelut

Varhaiskasvatuksen yhteistyötahoja sosiaali- ja terveystyöpalveluissa on useita. Tiivistä yhteistyötä teemme perheneuvolan, neuvolan ja muun terveydenhuollon, sosiaalityöntekijöiden ja lastensuojelun kanssa.

Päivähoitopaikan hakeminen/valinta

Henkilökunta tuntee päivähoitoyksikkönsä ja muut päivähoidon palvelut ja on valmis asiakaslähtöiseen palveluun.

Henkilökunta osaa ohjata asiakasta hakemaan tietoa ja informoida asiakasmaksuissa.

Varhaiskasvatuksen aluejohtaja ottaa yhteyden perheeseen sähköisesti tai puhelimitse viimeistään viikon kuluttua saapuneesta hakemuksesta.

Asiakkaan yhteydenottoon vastataan mahdollisimman nopeasti.

Asiakkaan ajan tasalla pitäminen.

Varhaiskasvatuksen internetsivut sisällöltään riittävän informatiiviset ja ajantasaiset

Päivähoitopaikkaan tutustuminen

Vanhemmille annetaan mahdollisuus tulla tutustumaan myös ilman lasta.

Päivähoidon yksikössä on käytössä yhteisesti sovitut tutustumisen käytänteet .

Tutustutaan lapseen sekä perehdytään perheen ja lapsen tarpeisiin ja toiveisiin.

Perheille varataan riittävästi aikaa tutustua lapsen tulevaan lapsiryhmään, kasvattajatiimiin, päivähoidon toimintakäytäntöihin ja varhaiskasvatusympäristöön.

Päivähoidon aloittaminen

Pehmeän aloituksen mahdollistaminen lapselle ja perheelle

Vanhempien rohkaisu/ymmärtäminen

Lapsen tukeminen. Sensitiivinen kasvattaja

Kasvattajat keskustelevat perheen kanssa huomioistaan.

Suunnittelu

Suunnittelu perustuu Pälkäneen varhaiskasvatussuunnitelmaan ja lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan.

Lapsiryhmän kasvattajat ovat sopineet yhteiset suunnittelun käytänteet.

Päivähoitoyksikössä järjestetään mahdollisuus yhteiseen suunnittelu tilaisuuteen.

Toiminnan suunnittelu on säännöllistä.

Lapsihavainnointi ja arviointi ovat varhaiskasvatus toiminnan suunnittelun lähtökohtia

Lapsiryhmän suunniteltu ja toteutunut toiminta on dokumentoitu ja vanhempien nähtävillä.

Arviointi

Lapsiryhmän kasvattajat ovat sopineet yhteiset arvioinnin käytänteet.

Päivähoitoyksikössä järjestetään mahdollisuus yhteiseen arviointi tilaisuuteen.

Toiminnan arviointi on säännöllistä.

Tiimiytyminen

Tiimien muodostamisessa huomioidaan kasvattajien erilaiset osaamisalueet sekä lapsiryhmän tarpeet.

Tiimissä sovitaan yhteiset pelisäännöt ja arvioidaan niiden toteutumista.

Kasvattajatiimi määrittelee yhteiset tavoitteet.

Toimintaa ohjaavat vuorovaikutuksen pelisäännöt ovat yhteisesti sovittuja.

Lapsiryhmän aikuiset ovat tietoisia yhteisestä päämäärästä ja sitoutuvat niihin.

Tiimisopimuksen tekeminen

Havainnointi

Ensisijaisena havainnoinnin lähtökohtana on lasten leikki.

Lapsen vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet havaitaan. Arkihavainnoinnin tärkeys ymmärretään.

Havainnointi on jatkuvaa ja käytänteet yhteisesti sovittuja.

Havainnoista keskustellaan vanhempien kanssa ja ne ovat pohjana lapsen varhaiskasvatussuunnitelmassa.

Tuen tarpeen havaitseminen.

Dokumentointi

Kasvattajatiimillä on yhteisesti sovitut tavat dokumentoida lasten toimintaa.

Havainnot kirjataan ja kaikilla kasvattajilla on niistä tietoisuus.

Dokumentointi on jatkuvaa ja säännöllistä

Lapsista kirjatut havainnot huomioidaan lapsiryhmän toiminnan suunnittelussa

Ryhmäytyminen

Jokainen lapsi hyväksytään yksilönä ryhmän jäseneksi.

Annetaan aikaa lasten omaehtoiselle leikille.

Yhteisten kokemusten ja elämysten luominen.

Lapselle syntyy myönteinen kokemus ryhmään kuulumisesta.

Luodaan turvallinen, vuorovaikutuksellinen ja välittävä ilmapiiri.

Kasvattajatiimillä on kiusaamisenehkäisysuunnitelma

Lapsen osallistaminen

Lasta kuunnellaan ja hänen ideansa ja mielipiteensä huomioidaan toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa.

Lapsella on mahdollisuus tehdä valintoja ja päätöksiä kehitystasonsa mukaisesti.

Kasvattaja osaa tarttua hetkeen

Päivähoidon kasvattajalla ja lapsella on kahdenkeskistä vuorovaikutusta arjen tilanteissa.

Lapsella on mahdollisuus osallistua kasvatust keskusteluihin.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma

Kasvattajat käyvät huoltajien ja mahdollisuuksien mukaan lapsen kanssa lasta koskevan keskustelun kannustavassa ja positiivisessa ilmapiirissä

Kasvattajat kertovat lapsesta tekemistään havainnoista vanhemmille. Vanhemmat puolestaan omistaan.

Huoltajien asiantuntijuutta lapsen asioissa kunnioitetaan.

Kasvatust keskustelu valmistellaan kasvattajien yhteistyönä ja esiin tulleet asiat huomioidaan toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa.

Keskustelun pohjalta laaditaan lapsen varhaiskasvatussuunnitelma.

Kasvattajat ovat tietoisia lapsen varhaiskasvatussuunnitelman sisällöstä.

Vanhempien osallistaminen

Vanhempien ideat ja mielipiteet otetaan huomioon toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä.

Perheillä on mahdollisuus saada tietoa päivän toiminnasta ja heillä on mahdollisuus osallistua toiminnan arviointiin.

Vanhemmilla on mahdollisuus antaa palautetta

Henkilökunnalla on ammattitaitoa kuulla erilaisia perheitä.

Lapsen luontainen tapa toimia

Lapsella on mahdollisuus omaehtoiseen leikkiin, jonka teeman/aiheen hän saa itse valita oman kiinnostuksen tai kokemuksen mukaan.

Kasvattajat mahdollistavat pitkäkestoisen leikin.

Lapsilla on mahdollisuus osallistua sekä ohjattuun että omaehtoiseen liikuntaan ja muuhun toimintaan päivittäin.

Kasvattaja kannustaa lasta ja luo mahdollisuuksia tutkivaan ja luovaan tapaan toimia.

Oppimisympäristö

Kasvattajien tehtävänä on luoda kaikkia kunnioittava ja kannustava varhaiskasvatussympäristö.

Varhaiskasvatusympäristöä käytetään joustavasti ja monipuolisesti.

Henkilökunta ymmärtää vallitsevan kulttuurin merkityksen lapsilähtöisessä kasvatustyössä.